

BEZORGEN

Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
DEN HAAG

Lange Voorhout 8
Postbus 20015
2500 EA Den Haag
T 070-342 43 44
E voorlichting@rekenkamer.nl
W www.rekenkamer.nl

DATUM 27 oktober 2014
BETREFT Aandachtspunten bij de begroting 2015 van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Geachte mevrouw Van Miltenburg,

Met deze brief ontvangt uw Kamer enkele aandachtspunten bij de begroting 2015 van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) 2015. Een goede verantwoording begint bij een goede begroting. Het is van belang inzicht te hebben in hoe het kabinet uw Kamer informeert over bezuinigingen of intensiveringen en de bijbehorende maatregel(en) en effecten. Deze brief kan uw Kamer derhalve gebruiken bij de voorbereiding op de behandeling van de begroting van BZK op 3 november 2014.

De begroting van de minister van BZK 2015 omvat € 634 miljoen aan uitgaven en € 757 miljoen aan ontvangsten (voornamelijk terugbetaling van een lening van de Staat aan het VUT-fonds).

Uitgaven

Artikelen begroting 2015	Begrote bedragen x € 1000	Komt aan bod in
1 Openbaar bestuur en democratie	30.383	§ 1
2 Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst	212.743	
6 Dienstverlenende en innovatieve overheid	88.885	§ 3
7 Arbeidszaken overheid	35.546	
11 Centraal apparaat	252.326	
12 Algemeen	3.689	
13 Nominaal en onvoorzien	10.554	
14 VUT-fonds	0	
Totaal	634.126	

Artikel 2 Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD) maakt een derde van de begroting uit. De AIVD heeft te maken met een taakstelling. De minister heeft uw Kamer op meerdere momenten geïnformeerd over de financiële gevolgen hiervan voor de AIVD en voor de begroting van BZK. Uw Kamer gaf daarbij aan het lastig te vinden de consequenties van de wijzigingen op artikel 2 voor de komende

jaren te overzien. Naar aanleiding van een motie van uw Kamer heeft de minister ons verzocht een onderzoek in te stellen naar de effecten van de opeenvolgende bezuinigingsvoorstellen op de organisatie en het werk van de AIVD. Dit onderzoek is onlangs van start gegaan. Wij verwachten hierover aan uw Kamer te kunnen rapporteren in het voorjaar van 2015¹.

De begroting van het Ministerie van BZK kent in verhouding tot andere departementale begrotingen een beperkt financieel belang. Daarentegen hebben de taken van het ministerie grotendeels een overheidsbreed coördinerend karakter. Het gaat hierbij om de verantwoordelijkheid voor het openbaar bestuur (bijvoorbeeld decentralisatie), de digitale overheid (bijvoorbeeld DigiD en het stelsel van basisregistraties), de open overheid (bijvoorbeeld open data) en voor het verminderen van administratieve lasten en regeldruk voor burgers en professionals.

We besteden in deze brief aandacht aan de volgende onderwerpen:

- 1) decentralisaties in het sociaal domein;
- 2) rol minister als fondsbeheerder;
- 3) DigiD;
- 4) open data;
- 5) opvolging aanbevelingen Algemene Rekenkamer.

1 Decentralisaties in het sociaal domein

Per 1 januari 2015 worden gemeenten verantwoordelijk voor de uitvoering van jeugdhulp, maatschappelijke ondersteuning en arbeidsparticipatie. Het nieuwe stelsel is gebaseerd op drie nieuwe wetten: de Jeugdwet, de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2015 en de Participatiewet. De bewindspersonen van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), van Veiligheid en Justitie (VenJ) en van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) zijn beleidsmatig verantwoordelijk voor de wetgeving. De minister van BZK is verantwoordelijk voor het functioneren van het stelsel van het openbaar bestuur (beleidsartikel 1 Openbaar bestuur en democratie van de begroting) en dus ook voor de coördinatie van de decentralisaties in hun onderlinge samenhang.

In juli jl. heeft het kabinet tijdelijk (van 1 september 2014 tot 1 september 2016) de onafhankelijke Transitiecommissie Sociaal Domein ingesteld die bij de uitvoering van de decentralisaties mogelijke knelpunten en risico's signaleert en op

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2013-2014, 30 977, nr. 106

basis daarvan de minister van BZK en gemeenten informeert en adviseert, opdat tijdig kan worden bijgestuurd.

Wij waarderen het dat het kabinet mede op deze wijze tegemoet is gekomen aan de zorgen die wij en ook andere organisaties hebben uitgesproken over een zorgvuldige overgang van de taken in het sociaal domein naar de gemeenten. Wij zullen de ontwikkelingen met belangstelling volgen.

In de Staat van de Rijksverantwoording 2013² hebben wij een aantal randvoorwaarden genoemd voor een verantwoorde transitie van beleid en middelen. Eén van die randvoorwaarden betreft de democratisch verankerde verantwoording en controle. Vanuit zijn verantwoordelijkheid voor het stelsel van het openbaar bestuur heeft de minister van BZK hierbij een centrale rol. Onder 1.1 gaan we nader in op de voor een goede verantwoording en controle benodigde (financiële) informatievoorziening.

Vanaf 1 januari 2015 gaat er voor veel partijen veel veranderen. Vanwege het publieke belang is het juist in een periode van grote verandering essentieel dat toezicht op de naleving van wet- en regelgeving adequaat geregeld is. Daarbij spelen de te stellen kwaliteitseisen een belangrijke rol. Hiervoor vragen wij uw aandacht in 1.2.

1.1 *Eenduidige informatievoorziening voor verantwoording en controle*

Voor een goede verantwoording en controle op gemeentelijk niveau is bij deze transitie eenduidigheid van financiële informatie van belang. Hier onder verstaan wij een inzichtelijke begroting (en verantwoording), vergelijkbaarheid van begrotingen en inzicht in de financiële risico's in een begroting. Om dit te bereiken zijn regels nodig voor het opstellen van een begroting, eenheid van kostensoorten en adequaat financieel toezicht.

Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV)

De Gemeentewet bepaalt dat gemeenten jaarlijks begrotings- en verantwoordingsstukken moeten opstellen, primair om het budgettaire verkeer op gemeentelijk niveau tussen het college van Burgemeester en Wethouders en de gemeenteraad te regelen. Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) geeft de regels hiervoor. Gemeenten moeten de begrotingen, de realisaties (kwartaalcijfers) en de jaarrekeningen tevens in de vorm van de zogenoemde Iv3 (informatie voor derden)-informatie aanleveren. De Iv3-informatie wordt onder meer gebruikt voor de verdeling van het gemeentefonds,

² Zie www.rekenkamer.nl/verantwoordingsonderzoek

de fondsbeheerders gaan daartoe na of de verdeling van het fonds blijft aansluiten bij de kosten die gemeenten maken, en dient om, indien nodig, tot bijstelling van die verdeling te komen.

Het Ministerie van BZK heeft in de meicirculaire gemeentefonds 2014³ een nieuwe indeling van de Iv3-functies (kostensoorten) voor het sociaal domein per 2015 gepubliceerd (aanpassing aan de decentralisaties; in de septembercirculaire is een op enkele onderdelen aangepaste versie gepubliceerd). Aan de verdere aanpassing van het Iv-3-systeem in het kader van achterstallig onderhoud wordt momenteel nog gewerkt. Deze aanpassing voor 2015 zal in een ministeriële regeling 'Informatievoorziening voor derden' worden opgenomen. Naar verwachting zal deze in november worden gepubliceerd.

In mei 2014 bracht de commissie vernieuwing BBV op initiatief van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) een rapport uit met adviezen ter vernieuwing van het BBV. De commissie adviseerde onder meer dat elke gemeente dezelfde vaste indeling van de productenraming en Iv3-functies (de 'nieuwe producten') gaat hanteren, zodat het makkelijker wordt om gemeenten onderling te vergelijken, dit mede in het licht van de komende decentralisaties. Het advies van de commissie sluit aan bij onze aanbeveling uit de Staat van de Rijksverantwoording 2013, namelijk dat het van belang is dat de informatie in de begroting en verantwoording van gemeenten - of de data die daaronder liggen - vergelijkbaar is om van elkaar te kunnen leren. Onder regie van een stuurgroep waarin onder meer de VNG en het Ministerie van BZK zitten, worden momenteel de adviezen van de commissie in werkgroepen nader uitgewerkt. Eén van deze werkgroepen pakt het advies op om in het kader van het beter vergelijkbaar maken van gemeentelijke begrotingen 'nieuwe producten' te ontwikkelen. Dit zou de basis moeten vormen voor een structurele herinrichting van Iv3. Deze herinrichting is volgens ons tevens noodzakelijk voor een juiste verdeling van de middelen in het gemeentefonds over de gemeenten zeker nu vanaf 2015 de middelen voor het sociaal domein via een integratie-uitkering aan het gemeentefonds worden toegevoegd.

Financieel toezicht

Het is van belang dat provincies er nauwgezet op toezien dat de financiële positie van gemeenten in een tijd van bezuinigingen, afname van middelen en toename van taken (met name door de decentralisaties) gezond is en tijdig waarschuwen als er problemen dreigen. De provincies oefenen immers het financieel toezicht uit op de begrotingen en de jaarrekeningen van de gemeenten (en de

³ Meicirculaire gemeentefonds, 2014, 30 mei 2014, p.99-101 en 103.

gemeenschappelijke regelingen). Als de begroting van een gemeente niet structureel en reëel in evenwicht is, moet de provincie de gemeente onder 'preventief toezicht' stellen. Wanneer een gemeente toch in financiële problemen komt, kan ze een beroep doen op een uitkering uit het gemeentefonds op basis van artikel 12 van de Financiële-verhoudingswet. De gemeente kan dan, op basis van nader onderzoek door het Ministerie van BZK, een zogenoemde artikel 12-status krijgen. De eventuele aanvullende uitkering uit het gemeentefonds gaat ten koste van de middelen van dit fonds wat betekent dat de overige gemeenten minder middelen krijgen. Van de 403 gemeenten staan er in 2014 vanwege financiële redenen 9 onder preventief toezicht en hebben 3 gemeenten de artikel 12-status⁴.

Binnenkort moeten de provincies de begrotingen 2015 van de gemeenten beoordelen (indiening begrotingen uiterlijk 15 november). Daarna zal duidelijk worden of en zo ja hoeveel gemeenten onder dit preventief toezicht worden gesteld. Deze informatie is voor het Rijk ook van belang, omdat een gezonde financiële positie van gemeenten noodzakelijk is voor de uitvoering van de decentralisaties.

Wij gaan ervan uit dat minister van BZK uw Kamer tijdig inzicht geeft in het aantal gemeenten dat onder preventief toezicht wordt gesteld en de mogelijke samenhang met de invoering van de decentralisaties. Dat laatste zou verder onderzocht kunnen worden door de Transitiecommissie Sociaal Domein.

1.2 *Integraal toezicht sociaal domein*

Wij constateren dat de drie nieuwe wetten die ten grondslag liggen aan de decentralisaties ieder een eigen inrichting van het toezicht kennen. Verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden voor het toezicht zijn verdeeld over gemeenten, landelijke inspecties en ministeries. Zo houden de Inspectie voor de Jeugdzorg, Inspectie VenJ en de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) gezamenlijk toezicht op:

- de naleving van de Jeugdwet (handhavingstoezicht);
- de naleving van kwaliteitseisen aan hulpverleners en instellingen die jeugdhulp bieden (kwaliteitstoezicht en instellingstoezicht);
- de werking van de Jeugdwet (stelseltoezicht).

Verder is in de Participatiewet bepaald dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor het handhavingstoezicht. In de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen is bepaald dat de Inspectie SZW is belast met het stelseltoezicht. Ten slotte is in de Wmo 2015 bepaald dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor het handhavingstoezicht. De IGZ heeft als taak om gemeenten desgevraagd te

⁴ Tweede Kamer, vergaderjaar 2013-2014, 33 750 B, nr. 14

ondersteunen bij het inrichten van dit toezicht en om jaarlijks aan de minister van VWS te rapporteren over de uitvoering van het toezicht.

6/11

Gemeenten zullen voor elk van de drie wetten moeten toezien op het naleven van contractvoorwaarden door aanbieders van zorg, hulp en ondersteuning.

Tegelijkertijd houden de ministeries van SZW en VWS toezicht op die organisaties die taken uitvoeren voor de gemeenten op het sociaal domein: het Centraal Administratie Kantoor (CAK), het Centrum indicatiestelling zorg (CIZ), de Sociale Verzekeringsbank (SVB) en het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV). Wij verwijzen hiervoor ook naar onze brief bij de begroting VWS 2015.

Coördinatie en afstemming tussen de verschillende toezichthouders is nodig om:

- te voorkomen dat sprake is van leemtes of doublures in het toezicht;
- integraal toezicht te kunnen houden passend bij de integrale aanpak van beleid en uitvoering;
- het toezicht voor betrokkenen overzichtelijk en toegankelijk te organiseren;
- optimaal gebruik van toezichtinformatie te bevorderen.

Op dit moment heeft het kabinet nog geen landelijk beeld van de voorbereidingen van de toezichthouders op het sociaal domein. Wij vinden het van belang dat het kabinet samen met gemeenten vóór 1 januari 2015 duidelijk maakt hoe de verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden voor het toezicht en de coördinatie en afstemming daarvan in de praktijk ingevuld gaan worden. Het zou goed zijn als de minister van BZK vanuit zijn verantwoordelijkheid voor het openbaar bestuur en de coördinatie van de decentralisaties hierbij het voortouw neemt.

1.3 Toekomstig belastinggebied

Wij merken op dat gemeenten voor hun inkomsten grotendeels afhankelijk zijn van de middelen die zij van het Rijk ontvangen (ongeveer 70%). Al enige tijd gaan stemmen op om gemeenten meer lokaal belasting te laten heffen (zie bijvoorbeeld de adviezen van onder meer de Raad voor de financiële verhoudingen (Rfv)⁵. Het voordeel daarvan zou zijn dat de verantwoordelijkheid voor het beleid, de daarvoor te heffen belastingen en de bijbehorende uitgaven bij één bestuurslaag belegd wordt. Inning en uitgaven kunnen dan met elkaar in relatie worden gebracht. De staatssecretaris van Financiën heeft in een brief aan uw Kamer van 16 september jl.⁶ over keuzes voor een beter belastingstelsel aangegeven dat hij en de minister van BZK gaan onderzoeken 'of en hoe een verruiming van zo'n

⁵ Consultatie groot onderhoud gemeentefonds 2015 en 2016, brief van de Rfv aan de minister van BZK, dd. 14 april 2014.

⁶ Tweede Kamer, vergaderjaar 2014–2015, 32 140, nr. 5

gemeentelijk belastinggebied vorm en draagvlak zou kunnen krijgen.' Het lijkt ons van belang dat dit onderzoek in de brede context van decentralisaties wordt geplaatst, dus niet alleen die in het sociaal domein maar ook de decentralisaties in de domeinen infrastructuur en natuurbeheer.

7/11

2 Rol minister als fondsbeheerder

De minister van BZK heeft de verantwoordelijkheid voor de begrotingen van het provinciefonds, gemeentefonds en BES-fonds. Als beheerder van het gemeentefonds (samen met de staatssecretaris van Financiën) ziet de minister toe op de voeding en verdeling van de middelen van het fonds. In de begroting van het gemeentefonds is met ingang van het begrotingsjaar 2015 een integratie-uitkering sociaal domein opgenomen.

In onze brief van juni 2014⁷ over het toenmalige wetsvoorstel voor de 'Tijdelijke wet deelfonds sociaal domein'⁸ wezen we erop dat de knelpunten die wij signaleerden niet los gezien konden worden van het stelsel van uitkeringen. Wij merkten onder meer op dat bestedingsvoorwaarden bij integratie- en decentralisatie-uitkeringen vaak niet afdwingbaar en (mede) daardoor niet zinvol zijn. Het is opmerkelijk dat in het gemeentefonds toch een nieuwe decentralisatie-uitkering Wmo is opgenomen waaraan voorwaarden voor besteding van de middelen zijn gekoppeld. Deze uitkering is bedoeld voor gemeenten om arbeidsplaatsen in de huishoudelijke hulp langer te behouden dan de Wmo 2015 toestaat (huishoudelijke hulp toelage (HHT), € 115 miljoen in 2015 en € 75 miljoen in 2016). Uw Kamer heeft te kennen gegeven dat de middelen voor dit doel moeten worden ingezet. Wij wijzen u erop dat bestedingsvoorwaarden bij een decentralisatie-uitkering niet afdwingbaar zijn. Gemeenten die voldoen aan de gestelde voorwaarden en de middelen ontvangen, zijn niet verplicht deze middelen te besteden aan het doel van de uitkering. Over de besteding van deze middelen verantwoordende gemeentebesturen zich immers aan gemeenteraden en niet aan de minister c.q. uw Kamer.

Als beheerder van het gemeentefonds gaat de minister na of de voor de decentralisaties over te hevelen middelen uit de begrotingen van de Ministeries van VWS, VenJ en SZW aansluiten op de in het gemeentefonds opgenomen bedragen. Het gaat om in totaal circa € 10,3 miljard (de totale begroting 2015 van het gemeentefonds bedraagt € 27 miljard). Voor een goed inzicht van uw Kamer in de bedragen die van begrotingen van VWS, SZW en VenJ worden overgeheveld naar het gemeentefonds is het volgens ons van belang dat de minister uw Kamer een

⁷ Tweede Kamer, vergaderjaar 2013-2014, 33 935, nr. 6

eenduidig overzicht geeft van deze overhevelingen. Wij hebben gezien dat de bedragen in de begrotingen van SZW en VenJ aansluiten op de bedragen in het gemeentefonds, maar wij kunnen deze aansluiting niet maken voor de bedragen die van de begroting van het Ministerie van VWS zijn overgeheveld naar de integratie-uitkering sociaal domein in het gemeentefonds. In onze brief bij de begroting VWS 2015 gaan we hier verder op in.

Bij de overdracht van de jeugdzorg van de provincies naar gemeenten was in de bestuursafspraken voorzien dat met ingang van 2016 structureel € 90 miljoen zou worden overgeboekt van het provinciefonds naar het gemeentefonds. Hoewel de transitie nu per 2015 plaatsvindt, heeft de minister van BZK in de meicirculaire provinciefonds 2014 aangegeven dat de overboeking in 2016 plaats zal vinden.

3 DigiD

DigiD is onderdeel van artikel 6 (dienstverlenende en innovatieve overheid). Al twee jaar constateren wij tekortkomingen in de beveiliging van de DigiD-omgeving en in de DigiD-keten. Wij constateerden in ons verantwoordingsonderzoek 2013 dat overheidsinstellingen die DigiD gebruiken, niet voldoen aan de normen die de minister van BZK heeft vastgesteld. Ook voldeed de DigiD-omgeving niet aan de eigen normen van de minister van BZK.

In brieven aan uw Kamer van 9 juli en 9 september 2014⁹ geeft de minister aan dat uit de resultaten van de assessments bij afnemers van DigiD blijkt dat er geen sprake is van een 'acuut' beveiligingsrisico. In deze assessments wordt volgens ons alleen getoetst of de afnemers maatregelen hebben getroffen voor een aantal beveiligingsrisico's en wordt niet in gegaan op de werking van deze maatregelen. We zijn van mening dat op basis van de resultaten van de assessments geen sluitende uitspraken kunnen worden gedaan over het wel of niet aanwezig zijn van acute risico's.

Verder is het van belang dat de minister van BZK aanvullende acties onderneemt naar aanleiding van de beveiligingsrisico's bij de DigiD-omgeving. Deze acties zijn onder meer van belang voor het borgen van privacygevoelige gegevens van burgers. De minister van BZK heeft in 2014 een actieplan opgesteld dat moet leiden tot een DigiD-omgeving die voldoet aan de beveiligingsnormen. Onze inschatting is dat door de uitvoering van het actieplan de komende periode de beveiligingsrisico's worden verminderd, maar niet alle beveiligingsrisico's worden weggenomen. De maatregelen waarmee de beveiligingsrisico's wel afdoende

⁹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2013-2014, 26 643, nr. 323 en 31 490, nr. 159

worden afgedekt worden naar verwachting niet eerder dan in het derde kwartaal van 2015 (volledig) geïmplementeerd.

Ons valt op dat ondanks eerdere signalering van de problemen nog geen afdoende oplossing is gevonden. Wij adviseren uw Kamer de mogelijke impact hiervan niet te onderschatten en bij de minister aan te dringen op voortvarende actie.

4 Open data

De overheid moet méér het voortouw nemen in het actief digitaal beschikbaar stellen van de openbare data waar zij over beschikt. Daarmee neemt het inzicht in de besteding van belastinggeld toe, ontstaan kansen voor hergebruik van data en wordt de overheid gestimuleerd om te innoveren en efficiënter te werken. Hiervoor is het van belang dat de departementen weten over welke data(sets) zij beschikken en welk deel daarvan als open data kan worden aangeboden. Een en ander constateerden wij in ons *Tendrapport open data* (maart 2014).¹⁰ Om het gebruik van open data een verdere impuls te geven is inzicht in de beschikbare data, via bijvoorbeeld een data-catalogus of een data-inventarisatie, een belangrijke voorwaarde. Dit biedt niet alleen inzicht in welke data men in huis heeft, maar is ook cruciaal voor het bepalen welke data al dan niet op korte termijn open kunnen en welke niet.

Een mogelijkheid voor het beschikbaar stellen van open data geeft de jaarlijkse monitor *Trends & Cijfers, Werken in de Publieke Sector 2014* die onlangs door de minister van BZK aan uw Kamer is aangeboden. In de publicatie worden de belangrijkste trends belicht op gebied van arbeidszaken in de publieke sector, zoals de ontwikkeling van de omvang van de overheid, samenstelling personeelsbestand, pensioenen en de secundaire arbeidsvoorwaarden. De onderliggende datasets zijn echter niet direct in de vorm van open data gepubliceerd. Dit had de minister van BZK niet misstaan, zeker, omdat hij zelf in zijn begroting aangeeft dat het aantal (open) datasets dat door de (Rijks)overheid wordt aangeboden verder omhoog moet.

5 Opvolging aanbevelingen Algemene Rekenkamer

We wijzen uw Kamer op de stand van zaken met betrekking tot het opvolgen van de aanbevelingen van de Algemene Rekenkamer door het Ministerie van BZK. Tot voor kort was er geen goed inzicht in de mate waarin de ministeries onze aanbevelingen opvolgen. Sinds 2013 vragen wij daarom de ministeries om ons te rapporteren welke acties zij hebben ondernomen naar aanleiding van onze onderzoeken. Voor het Ministerie van BZK betreft het voor de periode van januari 2012 tot en met juni 2014 5 rapporten met daarin 17 aanbevelingen. Op alle

¹⁰ Tendrapport open data, Tweede Kamer, vergaderjaar 2013-2014, 32 802, nr. 7 (Bijlage)

aanbevelingen heeft de minister van BZK actie ondernomen. In de bijlage staat een uitgebreidere rapportage van de resultaten voor het ministerie. Ook hebben wij in een bijlage per rapport de stand van zaken in kaart gebracht. Deze zijn ook digitaal te vinden op

http://www.rekenkamer.nl/Publicaties/Opvolging_aanbevelingen. Zo kan de Kamer zicht houden op de mate waarin ministeries daadwerkelijk aan de slag gaan met onze aanbevelingen en indien gewenst de bewindspersonen daarop aanspreken.

Aanbevelingen die specifiek aan de minister voor Wonen en Rijksdienst zijn gericht, zijn niet meegenomen in deze rapportage maar worden apart behandeld in de brief met aandachtspunten bij de begroting voor Wonen en Rijksdienst.

6 Tot slot

De komende tijd verwachten we op het terrein van het Ministerie van BZK de volgende onderzoeken te publiceren:

- Onderzoek naar het stelsel van de basisregistraties (najaar 2014).
- Onderzoek naar de bezuinigingen bij de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD, voorjaar 2015).

Indien gewenst gaan wij graag met u in gesprek over de door ons geconstateerde aandachtspunten bij de begroting 2015 van het Ministerie van BZK.

Algemene Rekenkamer

drs. C.C.M. Vendrik,
wnd. president

dr. Ellen M.A. van Schoten RA,
secretaris

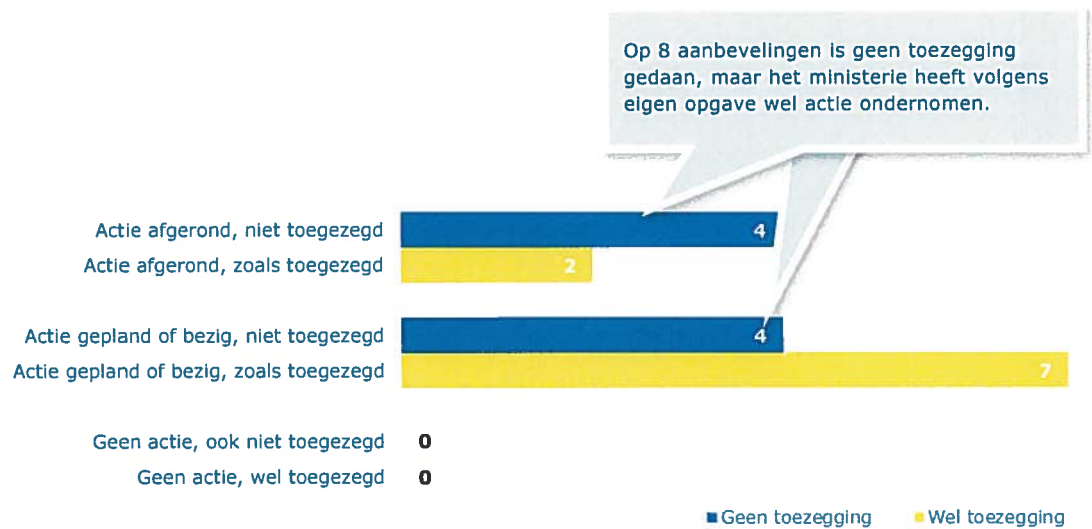

Bijlage Zelfrapportage stand van zaken op aanbevelingen

11/11

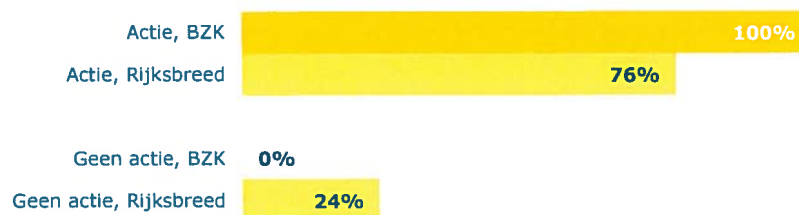
Hieronder staat de stand van zaken voor het Ministerie van BZK weergegeven wat betreft de opvolging van onze aanbevelingen. In de periode van 2012 tot en met juni 2014 hebben we 5 rapporten aan de minister van BZK gericht, met daarin 17 aanbevelingen.

Aantal acties naar aanleiding van aanbevelingen

In het volgende figuur vergelijken we de mate waarin onze aanbevelingen worden of zijn opgevolgd door het Ministerie van BZK met het rijksbrede gemiddelde.

Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties vergeleken met de totale rijksoverheid

Opvolging aanbevelingen (peilmoment augustus 2014)

Opgave Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW)

Aandachtspunten overheveling buitenonderhoud en aanpassing schoolgebouwen (12 december 2013)

Aanbeveling uit onderzoek van de Algemene Rekenkamer	Toezegging van bewindspersoon	Nawoord van Algemene Rekenkamer	Stand van zaken op aanbeveling
<p>Aan de staatssecretaris van OCW en de minister van BZK</p> <p>Omdat schoolbesturen geen reserves hebben kunnen opbouwen voor hun nieuwe taak, het buitenonderhoud van schoolgebouwen, is een overgangsregeling nodig. Deze moet niet alleen openstaan voor kleine schoolbesturen, zoals de staatssecretaris heeft beloofd, maar ook voor grote schoolbesturen.</p>	<p>Er komt een overgangsregeling. Belangrijke criteria voor honorering van een aanvraag zijn de leeftijd van de gebouwen en de vereveningsmogelijkheid die het schoolbestuur heeft. Nieuwere gebouwen vragen immers minder onderhoud. Grote schoolbesturen kunnen verevenen doordat ze meer mogelijkheden hebben onderhoud van hun gebouwen te spreiden.</p>	<p>Verevening is geen instrument waarmee structurele financiële tekorten kunnen worden opgelost, tekorten die het gevolg zijn van ontoereikende reserves ten opzichte van de staat van onderhoud van de gebouwen. Wij vragen de staatssecretaris zich hier nader op te beraden.</p>	<p>BZK - actie is in uitvoering OCW - actie is in uitvoering</p>
<p>Aan de staatssecretaris van OCW en de minister van BZK</p> <p>De overheveling gaat gepaard met een verschuiving van de verdeelsystematiek van de beschikbare middelen. Hierdoor kunnen herverdeeleffecten optreden. De staatssecretaris van OCW zou moeten bekijken of deze onwenselijk zijn. Indien dit het geval blijkt, moet hij hiervoor maatregelen treffen.</p>	<p>De gevolgen van de uitname van de middelen uit het Gemeentefonds voor de verschillende gemeenten zijn nog niet bekend. Het is van belang om bij de vaststelling daarvan te bezien of dit tot onwenselijke herverdeeleffecten leidt en te bepalen of er maatregelen nodig zijn om deze effecten tegen te gaan.</p>		<p>BZK - actie is in uitvoering OCW - actie is in uitvoering</p>
<p>Aan de staatssecretaris van OCW en de minister van BZK</p> <p>Een laagdrempelige, onafhankelijke organisatie zonder winstoogmerk zou schoolbesturen moeten helpen de uitvoering van het onderhoud aan hun gebouwen te professionaliseren, onder meer door hen te adviseren bij de planning, de opbouw van reserves, de inkoop en het toezicht op de uitvoering van buitenonderhoud.</p>	<p>De staatssecretaris overlegt met de PO-Raad over het ondersteuningsaanbod. Het streven is nog in 2013 een begin te maken met de ondersteuning.</p>		<p>BZK - actie is in uitvoering OCW - actie is in uitvoering</p>

Aanbeveling uit onderzoek van de Algemene Rekenkamer	Toezegging van bewindspersoon	Nawoord van Algemene Rekenkamer	Stand van zaken op aanbeveling
<p>Aan de staatssecretaris van OCW en de minister van BZK</p> <p>De overheveling van het buitenonderhoud moet expliciet onderdeel zijn van een periodieke evaluatie van het evenwicht tussen taken en middelen. Hierbij moet ook de gerealiseerde kwaliteit van de gebouwen en de eisen die passend onderwijs aan een gebouw stelt worden meegenomen.</p>	<p>De staatssecretaris wil, naast de bestaande evaluatie van de materiële bekostiging van schoolbesturen, de ontwikkelingen rond de huisvesting periodiek in kaart brengen. Hoe geven de gemeenten invulling aan hun verantwoordelijkheid? Heeft de overheveling geleid tot kwaliteitsverbetering van de schoolgebouwen? De monitoring zal naast de opvattingen en beleving van schoolleiders en schoolbesturen bestaan uit meer indicatoren, zoals de inkomsten en uitgaven van schoolbesturen en gemeenten en de technische staat van oudere gebouwen in vergelijking met de huidige eisen in het Bouwbesluit.</p>	<p>Wij zien de meerwaarde van de aangekondigde brede monitoring van de ontwikkelingen rondom huisvesting. We gaan ervan uit dat de wetelijke evaluatie van de materiële bekostiging eveneens wordt verbreed. Om te kunnen bepalen of de bekostiging schoolbesturen in staat stelt hun gebouwen goed te onderhouden en aan te passen aan onderwijskundige eisen, zou naar ons idee behalve de kosten ook de gerealiseerde huisvestingskwaliteit meegevoegd moeten worden.</p>	<p>BZK - actie is gepland op basis van besluit¹</p> <p>OCW - actie is gepland op basis van besluit²</p>

¹ Zie reactie OCW.

² Brief OCW van 15 januari 2014 (Tweede Kamer, vergaderjaar 2013-2014, 33 750 VIII, nr. 84). OCW zal periodiek onderzoek doen naar een aantal indicatoren, zoals bijvoorbeeld de inkomsten en uitgaven van schoolbesturen en gemeenten op het gebied van onderwijshuisvesting, de technische staat van bestaande gebouwen ten opzichte van de huidige eisen in het Bouwbesluit en de manier waarop gemeenten omgaan met aanvragen voor nieuwbouw. In samenwerking met betrokken partijen is het traject voor de vormgeving van de monitor/benchmark gestart.

<p>Aan de staatssecretaris van OCW en de minister van BZK</p> <p>Behalve de middelen voor buitenonderhoud wordt een bedrag van €256 miljoen - dat gemeenten niet aan onderwijshuisvesting hebben besteed - uit het Gemeentefonds genomen. We bevelen de staatssecretaris van OCW aan om in overleg met de minister van BZK na te gaan welke stimuleringsmaatregelen zij kunnen treffen om te voorkomen dat gemeenten minder uitgeven aan nieuwbouw.</p>			<p>BZK - actie is in uitvoering</p> <p>OCW - actie is in uitvoering</p>
--	--	--	---

Aanbeveling uit onderzoek van de Algemene Rekenkamer	Toezegging van bewindspersoon	Nawoord van Algemene Rekenkamer	Stand van zaken op aanbeveling
<p>Aan de staatssecretaris van OCW en de minister van BZK</p> <p>Schoolbesturen mogen geen rijks-geld besteden aan huisvestingsza-ken waar de gemeente voor verantwoordelijk is. De staatssecre-taris van OCW zou het financieel toezicht in moeten richten op de opsporing van onrechtmatige uitga-ven van schoolbesturen aan onder-wijshuisvesting, om te voorkomen dat deze uitgaven ten koste gaan van de kwaliteit van het onderwijs.</p>			<p>BZK - actie is in uitvoering</p> <p>OCW - actie is in uitvoering</p>

Opvolging aanbevelingen (peilmoment augustus 2014)

Opgave Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK; opgave BZK en Wonen en Rijksdienst (WenR) apart),
Ministerie van Financiën en Ministerie van Infrastructuur en Milieu (IenM)

Contracten en beheer DBFMO-projecten (6 juni 2014)

Aanbeveling uit onderzoek van de Algemene Rekenkamer	Toezegging van bewindspersoon	Nawoord van Algemene Rekenkamer	Stand van zaken op aanbeveling
<p>Aan de vakdepartementen en hun uitvoerende diensten</p> <p>Werk DBFMO centraal binnen Rijkswaterstaat en de Rijksgebouwendienst verder uit. Geef het contractmanagement hierin een belangrijke plaats.</p>	<p>BZK en IenM</p> <p>Professionalisering contractmanagement is opgepakt en centraal gepositioneerd.</p>	<p>We volgen de implementatie met belangstelling.</p>	<p>BZK - actie is afgerond¹</p> <p>IenM - actie is in uitvoering</p>
<p>Aan de vakdepartementen en hun uitvoerende diensten</p> <p>Evalueer de uitvoering en kijk hierbij gedurende de hele looptijd naar de:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ontwikkeling van de kosten, inclusief wijzigingskosten; - kwaliteit van de prestaties; - verhouding tussen kosten en kwaliteit, inclusief de toepassing van boetes en kortingen en de ontwikkeling van de meerwaarde. 	<p>Wonen en Rijksdienst/RGD</p> <p>Evaluatiemethodiek is ontwikkeld en wordt toegepast bij KV7, uitrolt.</p> <p>IenM/RWS</p> <p>Geen concrete toezegging.</p>	<p>Monitor ontwikkeling meerwaarde gedurende looptijd. Versterk evaluatiemethodiek.</p>	<p>WenR - actie is in uitvoering</p> <p>IenM - actie is in uitvoering</p>
<p>Aan de vakdepartementen en hun uitvoerende diensten</p> <p>Toets de uitvoering. Toets per project de kwaliteit van het contractmanagement, in ieder geval de toepassing van boetes en kortingen en afhandeling van wijzigingen.</p>	<p>Wonen en Rijksdienst/RGD</p> <p>Beheer wijzigingen zijn en worden aangescherpt.</p> <p>IenM/RWS</p> <p>Geen toezegging.</p>	<p>Beheersing wijzigingen rijksgebouwen blijkt nog niet altijd praktisch. Wij zijn het hiermee eens en zien dit graag in de praktijk gebracht. We volgen de implementatie met belangstelling.</p>	<p>WenR - actie is afgerond²</p> <p>IenM - actie is in uitvoering</p>
<p>Aan de vakdepartementen en hun uitvoerende diensten</p> <p>Investeer in sterk en goed gepositioneerd contractmanagement, met aandacht voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opleiding; - continuïteit van personeel; - deskundigheid bij uitvoerende diensten. 	<p>BZK en IenM</p> <p>Is reeds opgepakt.</p>	<p>Sterk contractmanagement vereist zakelijke en rolvast manier van werken en inhoudelijke kennis. We volgen de implementatie met belangstelling.</p>	<p>BZK - actie is in uitvoering</p> <p>IenM - actie is in uitvoering</p>

¹ Zie centrale positionering Cluster Contractmanagement en verdere professionalisering (Uitvoeringsplan Cluster Contractmanagement).

² Dit is nu het actuele beleid (zie Jaarplan Cluster Contractmanagement en Visiedocument Contractmanagement).

Aanbeveling uit onderzoek van de Algemene Rekenkamer	Toezegging van bewindspersoon	Nawoord van Algemene Rekenkamer	Stand van zaken op aanbeveling
Aan de minister van Financiën Zorg voor een onafhankelijke positionering van het toezicht.	Financiën Heldere scheiding van taken en informatievoorziening is reeds geborgd. Participatie in projecten draagt bij aan beter toezicht.	Vergroot zichtbaarheid Toezicht.	Financiën - actie is afgerond ³

³ Toezichtafspraken zijn gemaakt. Hafir onder A7.07d PPS/DBFM(O)-Toezichtafspraken.

Aan de minister van Financiën Geef de Tweede Kamer informatie over de uitvoering van DBFMO-contracten. Zijn de prestaties nagekomen? Was er aanleiding tot het opleggen van boetes en kortingen, en is dat gedaan? Zo nee, waarom niet?	Financiën Wordt in toekomstige voortgangsrapportages meegenomen. IenM Bereid tot overleg met Tweede Kamer.	We volgen de implementatie met belangstelling.	Financiën - actie is in uitvoering
---	---	--	---

Aan de minister van Financiën Laat meerwaardetoetsen doorlichten door een onafhankelijke instantie, bijvoorbeeld als onderdeel van een bredere doorlichting van het DBFMO-beleid.	Financiën Dit wordt periodiek opgepakt door externe partij. Terugkoppeling via voortgangsrapportage.	We volgen de implementatie met belangstelling.	Financiën - actie is in uitvoering
---	--	--	---

Aan de minister van Financiën Geef budgettaire informatie. Geef de Tweede Kamer in de voortgangsrapportages DBFMO informatie over de financiële gevolgen van DBFMO, in ieder geval over de DBFMO-portefeuille en de beschikbaarheidsvergoedingen.	Financiën Dit wordt opgepakt en gerapporteerd in voortgangsrapportages.	We volgen de voortgangsrapportages met belangstelling. Duiding en samenhang van informatie en ontwikkeling door de tijd vinden we daarbij van belang.	Financiën - actie is in uitvoering
---	---	---	---

Opvolging aanbevelingen (peilmoment juli 2014)

Opgave ministeries van Buitenlandse Zaken (BZ; aparte opgave voor BZ en Buitenlandse Handel en Ontwikkelings-samenwerking (BHOS)), van Veiligheid en Justitie (VenJ), van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK; aparte opgave voor BZK en Wonen en Rijksdienst (WenR)), van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), van Financiën, van Defensie, van Infrastructuur en Milieu (IenM), van Economische Zaken (EZ), van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) en van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)

Effectiviteitsonderzoek bij de rijksoverheid (22 mei 2012)

Aanbeveling uit onderzoek van de Algemene Rekenkamer	Toezegging van bewindspersoon	Nawoord van Algemene Rekenkamer	Stand van zaken op aanbeveling
<p>Aan alle ministers</p> <p>Zorg voor goede basis voor beleidsdoorlichtingen en evalueer beleid op effectiviteit daarom conform Comptabiliteitswet.</p>	<p>Hoewel de minister deze aanbeveling onderschrijft gaat hij niet in op wat hij gaat doen om te zorgen voor een dekkende evaluatieprogrammering.</p>	<p>Wanneer pas bij het opstellen van een beleidsdoorlichting blijkt dat de effectiviteit van het beleid in kwestie niet of onvoldoende is onderzocht, staat de Tweede Kamer met lege handen.</p>	<p>BZ - actie is afgerond¹</p> <p>BHOS - actie is afgerond²</p> <p>VenJ - actie is in uitvoering</p> <p>BZK - actie is afgerond³</p> <p>WenR - actie is afgerond⁴</p> <p>OCW - actie is in uitvoering</p> <p>Financiën - geen actie⁵</p> <p>Defensie - actie is afgerond⁶</p> <p>IenM - actie is afgerond⁷</p> <p>EZ - actie is afgerond⁸</p> <p>SZW - actie is afgerond⁹</p> <p>VWS - actie is in uitvoering</p>

¹ Zie Memorie van Toelichting 2014 en de Evaluatieprogrammering (beschikbaar op www.rijksoverheid.nl). Memorie van Toelichting 2015 en de Evaluatieprogrammering 2015 is binnenkort beschikbaar.

² Zie reactie BZ.

³ BZK heeft in zowel de begroting voor 2014 als in de begroting voor 2015 een dekkende evaluatieprogrammering in de begroting opgenomen. Daar waar geen beleidsdoorlichting plaatsvindt is dit expliciet vermeld en beargumenteerd. Hiermee voldoet BZK aan de vereisten vanuit de Comptabiliteitswet.

⁴ Zie reactie BZK.

⁵ De uitgaven waarvan in het onderzoek van de Algemene Rekenkamer is geconstateerd dat deze niet op effectiviteit zijn geëvalueerd zijn, komen dan te vervallen op de begroting. Daarom is de toezegging niet meer relevant.

⁶ In de begroting 2014 is een dekkende programmering van beleidsdoorlichtingen.

⁷ In de Beleidsagenda 2014 van de Begroting is een dekkende programmering opgenomen.

⁸ In 2012 heeft de minister een dekkende programmering toegezegd en ook opgeleverd. In 2013 is deze basis in stand gehouden en geactualiseerd bij het jaarverslag 2012 en begroting 2013. Zie jaarverslag 2012 en evaluatiebijlage 2013.

⁹ Begroting SZW 2014 en evaluatieagenda's.

Aanbeveling uit onderzoek van de Algemene Rekenkamer	Toezegging van bewindspersoon	Nawoord van Algemene Rekenkamer	Stand van zaken op aanbeveling
<p>Aan alle ministers</p> <p>Verantwoord eventuele afwijkingen van het voorschrift uit de Comptabiliteitswet aan de Tweede Kamer.</p>	<p>De begroting is geen goede plek voor deze meer kwalitatieve informatie. Een dergelijke toelichting komt beter tot haar recht in de beleidsdoorlichting.</p>	<p>Het is zaak om op voorhand de Tweede Kamer duidelijk te maken op welke beleidsonderdelen de minister niet kan voldoen aan de wettelijke eis om de effectiviteit te evalueren. De internetbijlage 'Evaluatie- en Onderzoeksoverzicht' die ministers bij hun departementale jaarverslagen en begrotingen publiceren, biedt daar voor mogelijkheden. Als een minister de toelichting waarom bepaald beleid niet wordt geëvalueerd (alleen) in de beleidsdoorlichting wil opnemen, krijgt de Tweede Kamer pas na afloop van de beleidsdoorlichting inzicht in de mate waarin een minister zijn of haar beleid op effectiviteit heeft geëvalueerd en in de argumenten hiervoor.</p>	<p>BZ - actie is afgerond¹⁰</p> <p>BHOS - actie is afgerond¹¹</p> <p>VenJ - actie is in uitvoering</p> <p>BZK - actie is afgerond¹²</p> <p>WenR - actie is afgerond¹³</p> <p>OCW - actie is in uitvoering</p> <p>Financiën - actie is afgerond¹⁴</p> <p>Defensie - actie is afgerond¹⁵</p> <p>lenM - actie is afgerond¹⁶</p> <p>EZ - actie is in uitvoering</p> <p>SZW - actie is afgerond¹⁷</p> <p>VWS - actie is afgerond¹⁸</p>

¹⁰ Zie Memorie van Toelichting 2014 en de Evaluatieprogrammering (beschikbaar op www.rijksoverheid.nl). Memorie van Toelichting 2015 en de Evaluatieprogrammering 2015 is binnenkort beschikbaar.

¹¹ Zie reactie BZ.

¹² FEZ monitort standaard de voortgang van de beleidsdoorlichtingen. Indien blijkt dat een beleidsdoorlichting niet conform planning in 2014 kan worden afgerond, dan zal dit in een brief aan de Tweede Kamer worden vermeld.

¹³ Zie reactie BZK.

¹⁴ Financiën heeft een dekkende programmering. Mocht de praktijk om welke reden dan ook anders zijn, dan sluit het ministerie aan bij de toezegging.

¹⁵ In de begroting 2014 heeft Defensie de programmering van haar beleidsdoorlichtingen verantwoord: door de afwijkende indeling van de defensiebegroting (naar organisatieonderdelen i.p.v. beleidsartikelen) is de programmering van de beleidsdoorlichtingen gericht op de belangrijkste defensieactiviteiten.

¹⁶ De onderzoeksbijlage van de Begroting (overzicht evaluaties) kan door de leden van de Tweede Kamer worden benut om hierover vragen te stellen. lenM is gebonden aan kabinetslijn.

¹⁷ Wordt in Beleidsdoorlichting toegelicht en in de begroting van SZW onder beleidswijzigingen en bij de meerjarenprogrammering.

¹⁸ In de begroting 2014 is aangegeven waar geen beleidsdoorlichting plaats zal vinden en waarom.

Aanbeveling uit onderzoek van de Algemene Rekenkamer	Toezegging van bewindspersoon	Nawoord van Algemene Rekenkamer	Stand van zaken op aanbeveling
<p>Aan alle ministers</p> <p>Zorg voor betere beleidsdoorlichtingen: geef daarin aan voor welke beleidsonderdelen effectiviteitsmeting wel/niet mogelijk was en op welke beleidsuitgaven eventuele effectiviteitsuitspraken betrekking hebben.</p>	<p>In de nieuwe regelgeving waaraan wordt gewerkt zal de verplichting worden opgenomen om aan te geven op welk deel van een artikel de beleidsdoorlichting betrekking heeft en voor welke onderdelen van de beleidsdoorlichting effectiviteitsonderzoek beschikbaar is.</p>		<p>BZ - actie is afgerond¹⁹</p> <p>BHOS - actie is afgerond²⁰</p> <p>VenJ - actie is afgerond²¹</p> <p>BZK - actie is in uitvoering</p> <p>WenR - actie is in uitvoering</p> <p>OCW - geen actie²²</p> <p>Financiën - actie is afgerond²³</p> <p>Defensie - geen actie²⁴</p> <p>IenM - actie is afgerond²⁵</p> <p>EZ - actie is in uitvoering</p> <p>SZW - actie is afgerond²⁶</p> <p>VWS - geen actie²⁷</p>

¹⁹ Toekomstige beleidsdoorlichtingen worden conform RPE 2012 opgesteld.

²⁰ Zie reactie BZ.

²¹ Zie www.rijksoverheid.nl.

²² OCW ziet dit als een actie van Financiën.

²³ Financiën geeft in de begroting voor het dan komende begrotingsjaar aan op welk deel het betrekking heeft en ziet daarbij erop toe dat het artikel in zijn totaliteit wordt geëvalueerd conform de RPE.

²⁴ Volgens het ministerie wordt dit reeds gedaan.

²⁵ FMC is bezig om in gesprekken met directeuren het belang van deze actie te onderstrepen. FMC stimuleert het opstellen van de plannen van aanpak voor beleidsdoorlichtingen. FMC spreekt de directies aan op toereikendheid van evaluaties in het begrotingsoverzicht. Is gerealiseerd.

²⁶ Begroting SZW 2014.

²⁷ VWS ziet dit als een actie van Financiën.

<p>Aan de minister van Financiën</p> <p>Verbeter informatievoorziening over beleidsevaluaties aan de Tweede Kamer door verbetering van internetbijlage 'Evaluatie- en Onderzoeksoverzicht'.</p>	<p>De minister van Financiën doet diverse toezeggingen.</p>		<p>Financiën - actie is afgerond²⁸</p>
--	---	--	--

²⁸ De ontsluiting van informatie over evaluaties en specifiek de beleidsdoorlichtingen op www.rijksoverheid.nl en www.rijksbegroting.nl is veranderd.

Opvolging aanbevelingen (peilmoment augustus 2014)

Opgave ministeries van Buitenlandse Zaken (BZ; aparte opgave voor BZ en Buitenlandse Handel en Ontwikkelings-samenwerking (BHOS)), van Veiligheid en Justitie (VenJ), van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK; aparte opgave voor BZK en Wonen en Rijksdienst (WenR)), van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), van Financiën, van Defensie, van Infrastructuur en Milieu (IenM), van Economische Zaken (EZ), van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) en van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)

Effectiviteitsonderzoek bij de rijksoverheid; vervolgonderzoek (27 juni 2013)

Aanbeveling uit onderzoek van de Algemene Rekenkamer	Toezegging van bewindspersoon	Nawoord van Algemene Rekenkamer	Stand van zaken op aanbeveling
Aan alle ministers Verantwoord eventuele afwijkingen van het voorschrift uit de Comptabiliteitswet aan de Tweede Kamer.	In beleidsdoorlichtingen zullen ministers aangeven welke evaluaties er zijn op beleidsonderdelen. Ook zullen beleidsdoorlichtingen duidelijk maken welke delen van beleid niet op effectiviteit zijn onderzocht en waarom.	Meer inzicht in beleidseffectiviteit is dringend gewenst. Het is noodzakelijk te weten welke de meest en welke de minst effectieve overheids-interventies zijn. Wij krijgen niet de indruk dat met de voorgestelde werkwijze beleidsevaluatie-als-bestuurlijk- hulpmiddel-bij-besluitvorming de noodzakelijke impuls krijgt.	BZ - actie is afgerond ¹ BHOS - actie is afgerond ² VenJ - actie is afgerond ³ BZK - actie is afgerond ⁴ WenR - actie is afgerond ⁵ OCW - actie is in uitvoering Financiën - geen actie ⁶ Defensie - actie is afgerond ⁷ IenM - actie is afgerond ⁸ EZ - actie gepland op basis van besluit ⁹ SZW - actie is afgerond ¹⁰ VWS - actie is in uitvoering

¹ Zie reactie BHOS.

² Zie Memorie van Toelichting op de begroting 2015 en de Evaluatieprogrammering (binnenkort beschikbaar op www.rijksoverheid.nl). Het Jaarverslag 2014 is beschikbaar www.rijksoverheid.nl.

³ Het plan van aanpak van elke doorlichting moet vanaf de tweede helft van 2013 door Financiën en door FEZ worden goedgekeurd. Daarbij wordt onder meer gekeken naar de reikwijdte van het onderzoek en of de RPE 2013 juist wordt toegepast.

⁴ FEZ monitort standaard de voortgang van de beleidsdoorlichtingen. Indien blijkt dat een beleidsdoorlichting niet conform planning in 2014 kan worden afgerond, dan zal dit in een brief aan de Tweede Kamer worden vermeld. Als slechts een gedeeltelijke beleidsdoorlichting van een artikelonderdeel plaatsvindt, dan is dit in de beleidsagenda van zowel de begroting van 2014 als die van 2015 expliciet vermeld en van een toelichting voorzien. Hierbij is ook aangegeven wanneer het overige gedeelte van het artikelonderdeel wordt geëvalueerd. Ook in de beleidsdoorlichtingen zelf, die naar de Tweede Kamer worden gestuurd, wordt helder verwoord wat binnen en buiten de scope van het onderzoek valt.

⁵ Zie reactie BZK.

⁶ Volgens het ministerie wordt dit reeds gedaan.

⁷ Op 16 juli 2014 is de beleidsdoorlichting Kwetsbare scheepvaart nabij Somalië naar de Tweede Kamer gestuurd. Hierin wordt een overzicht gepresenteerd van alle gebruikte (interne) evaluatiedocumenten.

⁸ Het ministerie programmeert in de begroting en verantwoordt in het jaarverslag conform de eisen in de Rijksbegrotingsvoorschriften. Besluit Bestuursraad in 2013.

⁹ Komende beleidsdoorlichtingen zullen inzicht geven in welke instrumenten wel en niet zijn geëvalueerd. Daarmee wordt volgens het Ministerie van EZ voldaan aan het voorschrift uit de comptabiliteitswet om alles te evalueren, dan wel te motiveren waarom niet geëvalueerd wordt.

¹⁰ Dit wordt in de beleidsdoorlichtingen in de begroting van SZW onder de beleidswijzigingen per artikel en bij de meerjarenplanning beleidsdoorlichtingen toegelicht.

Aanbeveling uit onderzoek van de Algemene Rekenkamer	Toezegging van bewindspersoon	Nawoord van Algemene Rekenkamer	Stand van zaken op aanbeveling
<p>Aan alle ministers</p> <p>Houd het overzicht van de mate waarin beleid is afgedekt met effectiviteitsonderzoek actueel, inclusief verklaringen voor het ontbreken van effectiviteitsonderzoek actueel.</p>	<p>De minister van Financiën doet geen specifieke toezeggingen. Wel zegt hij dat de begrotingen en jaarverslagen vanaf 2013 een goed en volledig beeld zullen geven van geplande en afgeronde onderzoeken.</p>	<p>Ook de mogelijkheden van 'open data', bij uitstek geschikt voor inhoudelijke ondersteuning van beleidsevaluatie, worden karig benut in plaats van ruimhartig omarmd. Dit is een gemiste kans in deze tijd van schaarste.</p>	<p>BZ - actie is afgerond¹¹ BHOS - actie is afgerond¹² VenJ - geen actie¹³ BZK - actie is in uitvoering WenR - actie is in uitvoering OCW - actie is in uitvoering Financiën - geen actie¹⁴ Defensie - actie is in uitvoering IenM - actie is afgerond¹⁵ EZ - actie is afgerond¹⁶ SZW - actie is afgerond¹⁷ VWS - actie is afgerond¹⁸</p>

¹¹ Zie de Evaluatieprogrammering (beschikbaar op www.rijksoverheid.nl). Naast de inhoud van toekomstige beleidsdoorlichtingen, verschaffen de interne versies van de evaluatie-programmering hier eveneens inzicht in (beschikbaar op www.rijksoverheid.nl).

¹² Zie reactie BZ.

¹³ De bewindspersoon heeft geen toezegging gedaan.

¹⁴ Volgens het ministerie wordt dit reeds gedaan.

¹⁵ Programmering via begroting en publicatie bij realisatie op <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/evaluaties-van-beleid/evaluaties/evalueren-bij-infrastructuur-en-milieu>.

¹⁶ In 2012 heeft de minister van Economische Zaken een dekkende programmering toegezegd en ook opgeleverd. In 2013 is deze basis in stand gehouden en geactualiseerd bij het jaarverslag 2012 en begroting 2013. Zie jaarverslag 2012 en evaluatiebijlage 2013.

¹⁷ Dit wordt in de beleidsdoorlichtingen in de begroting van SZW onder de beleidswijzigingen per artikel en bij de meerjarenplanning beleidsdoorlichtingen toegelicht.

¹⁸ De begroting en jaarverslag zijn/worden conform de Rijksbegrotingsvoorschriften opgesteld.

<p>Aan alle ministers</p> <p>Verantwoord door middel van bovengenoemd overzicht aan de Tweede Kamer over de mate waarin wordt voldaan aan evaluatieplicht uit de Comptabiliteitswet.</p>			<p>BZ - actie is afgerond¹⁹ BHOS - actie is afgerond²⁰ VenJ - geen actie²¹ BZK - actie is afgerond²² WenR - actie is afgerond²³ OCW - geen actie²⁴ Financiën - geen actie²⁵ Defensie - actie is afgerond²⁶ IenM - actie is afgerond²⁷ EZ - actie is afgerond²⁸ SZW - actie is afgerond²⁹ VWS - geen actie³⁰</p>
---	--	--	--

¹⁹ Mate van dekking blijkt uit de tabellen van de Memorie van Toelichting op de begroting 2015.

²⁰ Mate van dekking blijkt uit de tabellen van de Memorie van Toelichting op de begroting 2015.

²¹ De bewindspersoon heeft geen toezegging gedaan.

²² Aan de evaluatieplicht uit de Comptabiliteitswet wordt voldaan. Zie hiervoor begroting BZK 2015.

²³ Aan de evaluatieplicht uit de Comptabiliteitswet wordt voldaan. Zie hiervoor begroting WenR 2015.

²⁴ De bewindspersoon heeft geen toezegging gedaan.

²⁵ Volgens het ministerie wordt dit reeds gedaan.

²⁶ De afwijkende indeling van de Defensiebegroting (naar organisatieonderdelen in plaats van beleidsartikelen) maakt dat beleidsthema's het aangrijpingspunt vormen van beleidsdoorlichtingen. Beleidsthema's kunnen uitgaven uit meerdere artikelen bevatten. De beleidsdoorlichtingen van alle beleidsthema's dekken alle artikelen in zijn geheel.

²⁷ Programmering via begroting en publicatie bij realisatie op <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/evaluaties-van-beleid/evaluaties/evalueren-bij-infrastructuur-en-milieu>.

²⁸ Bij de evaluatieplanning wordt gestreefd naar een dekkende programmering. Afwijkingen van de evaluatieplicht worden in de beleidsdoorlichting toegelicht en zo mogelijk (bij afzien van geplande evaluatie voordat het onderzoek is begonnen) in de evaluatieplanning.

²⁹ Dit wordt in de beleidsdoorlichtingen, in de begroting van SZW onder de beleidswijzigingen per artikel en bij de meerjarenplanning beleidsdoorlichtingen toegelicht. Zie ook Jaarverslag SZW 2013: Bijlage 3 Afgerond evaluatie- en overig onderzoek.

³⁰ De bewindspersoon heeft geen toezegging gedaan.

Aanbeveling uit onderzoek van de Algemene Rekenkamer	Toezegging van bewindspersoon	Nawoord van Algemene Rekenkamer	Stand van zaken op aanbeveling
<p>Aan alle ministers</p> <p>Meld resultaten van deugdelijk effectiviteitsonderzoek van derden aan de Tweede Kamer.</p>	<p>De minister van Financiën doet geen concrete toezeggingen. De minister erkent wel in algemene zin dat onderzoeksresultaten van derden aan Tweede Kamer moeten worden gemeld.</p>		<p>BZ - geen actie³¹</p> <p>BHOS - geen actie³²</p> <p>VenJ - geen actie³³</p> <p>BZK - actie is afgerond³⁴</p> <p>WenR - actie is afgerond³⁵</p> <p>OCW - geen actie³⁶</p> <p>Financiën - geen actie³⁷</p> <p>Defensie - actie is afgerond³⁸</p> <p>IenM - geen actie³⁹</p> <p>EZ - actie is afgerond⁴⁰</p> <p>SZW - actie is afgerond⁴¹</p> <p>VWS - geen actie⁴²</p>

³¹ De bewindspersoon heeft geen toezegging gedaan.

³² De bewindspersoon heeft geen toezegging gedaan.

³³ De bewindspersoon heeft geen toezegging gedaan.

³⁴ Het is inmiddels gangbare praktijk, dat deugdelijke effectiviteitsonderzoeken van derden naar de Tweede Kamer worden verstuurd.

³⁵ Zie reactie BZK.

³⁶ De bewindspersoon heeft geen toezegging gedaan.

³⁷ De bewindspersoon heeft geen toezegging gedaan.

³⁸ Effectiviteitsonderzoeken van derden zullen ook in de beleidsdoorlichting worden gebruikt. Zie ook de eerste aanbeveling.

³⁹ De bewindspersoon heeft geen toezegging gedaan.

⁴⁰ Deugdelijke evaluaties van derden die betrokken worden bij evaluatieonderzoek worden waar relevant gemeld worden aan de Tweede Kamer.

⁴¹ Jaarverslag SZW 2013: Bijlage 3 Afgerond evaluatie- en overig onderzoek.

⁴² De bewindspersoon heeft geen toezegging gedaan.

<p>Aan alle ministers</p> <p>Verbeter de digitale informatievoorziening over beleid.</p>	<p>In het 'Evaluatie- en Onderzoeks-overzicht' zijn sinds de introductie van Verantwoord Begroten per departement online alle aan begrotingen gerelateerde onderzoeksrapporten terug te vinden.</p>		<p>BZ - actie is afgerond⁴³</p> <p>BHOS - actie is afgerond⁴⁴</p> <p>VenJ - geen actie⁴⁵</p> <p>BZK - actie is in uitvoering</p> <p>WenR - actie is in uitvoering</p> <p>OCW - actie is afgerond⁴⁶</p> <p>Financiën - actie is in uitvoering</p> <p>Defensie - geen actie⁴⁷</p> <p>IenM - actie is afgerond⁴⁸</p> <p>EZ - actie is afgerond⁴⁹</p> <p>SZW - actie is afgerond⁵⁰</p> <p>VWS - actie is afgerond⁵¹</p>
---	---	--	--

⁴³ Alle rapporten worden gepubliceerd op www.rijksoverheid.nl.

⁴⁴ Zie reactie BZ.

⁴⁵ De bewindspersoon heeft geen toezegging gedaan.

⁴⁶ Begroting OCW 2014.

⁴⁷ Dit is een actie voor het Ministerie van Financiën.

⁴⁸ Evaluaties worden gepubliceerd op <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/evaluaties-van-beleid/evaluaties/evalueren-bij-infrastructuur-en-milieu>.

⁴⁹ Het Ministerie van EZ verwijst naar de toezegging.

⁵⁰ Jaarverslag SZW 2013: Bijlage 3 Afgerond evaluatie- en overig onderzoek.

⁵¹ De begroting is conform de Rijksbegrotingsvoorschriften opgesteld.

Opvolging aanbevelingen (peilmoment augustus 2014)

Opgave Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK)

Rijksoverheid en Caribisch Nederland: naleving van afspraken (22 november 2012)

Aanbeveling uit onderzoek van de Algemene Rekenkamer	Toezegging van bewindspersoon	Nawoord van Algemene Rekenkamer	Stand van zaken op aanbeveling
<p>Aan de minister van BZK</p> <p>Mede met het oog op de evaluatie in 2015, is het van belang dat voor alle beleidsterreinen het gewenste voorzieningenniveau zo scherp mogelijk in beeld wordt gebracht.</p>	<p>De minister van BZK kan zich vinden in de gedachte van de Algemene Rekenkamer dat het wenselijk is dat ieder departement voor de evaluatie in 2015 een voorzieningenniveau vaststelt. Zij benadrukt dat dat telkens een afweging per beleidsveld van de verantwoordelijke vakminister is en dat een «overkoepelende» (rijksbrede) beleidslijn in deze niet opportuun is.</p>	<p>Wij onderschrijven de opmerking van de minister dat een «overkoepelende» beleidslijn voor het voorzieningenniveau niet opportuun is. Wij benadrukken dat het van belang is dat de uitgangspositie per beleidsveld bekend moet zijn voordat nieuw beleid wordt bepaald.</p>	<p>BZK - actie is in uitvoering</p>